

**ECONOMIC IMPACT ON HEALTH CARE COSTS DUE TO
ALCOHOL DRINKING AMONG THE THAI POPULATION**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE IN PHARMACY
(PHARMACY ADMINISTRATION)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

**2008
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

ผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชากรไทย
(ECONOMIC IMPACT ON HEALTH CARE COSTS DUE TO ALCOHOL DRINKING
AMONG THE THAI POPULATION)

ประพัตร์ เนรมิตพิทักษ์กุล 4937711 PYP/M

ภ.ม. (บริหารเภสัชกิจ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อูษา ฉายเกล็ดแก้ว, Ph.D (Pharmaceutical Economics and Policy), มนทร์ตม์ ถาวรเจริญทรัพย์, Ph.D(Social Administrative Pharmacy), ยศ ตีระวัฒนานนท์, Ph.D (Health Economics)

บทคัดย่อ

การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพในทุกระบบของร่างกาย จิตใจและชีวิตความเป็นอยู่ทางสังคมโดยรวม และมีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคมามากกว่า 60 โรค ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพอย่างมาก อย่างไรก็ตาม การศึกษาค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชากรไทยในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ (1) คำนวณค่า alcohol-attributable fractions (AAFs) ของและโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (2) คำนวณค่าใช้จ่ายทางด้านสุขภาพเนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยใช้มุมมองระบบสาธารณสุข ในการศึกษา AAFs เป็นวิธีการคำนวณสัดส่วนของการเกิดโรคกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งคำนวณโดยใช้ ความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชากรไทย และความเสี่ยงสัมพัทธ์ของการเกิดโรคต่าง ๆ โดยแบ่งตามอายุและเพศ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผลคูณของ AAFs กับจำนวนผู้ป่วยทั้งหมดที่เป็นโรคต่าง ๆ ในประเทศไทยจะเท่ากับจำนวนผู้ป่วยที่เป็นโรคที่เกิดขึ้นจากการดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยค่าใช้จ่ายทางด้านสุขภาพเนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยได้จาก ผลคูณระหว่างจำนวนผู้ป่วยที่เป็นโรคที่เกิดขึ้นจากการดื่มแอลกอฮอล์กับ ต้นทุนของโรคที่กำหนดโดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่าค่าใช้จ่ายทางด้านสุขภาพที่เกิดจากผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในมีมูลค่า 2,488 และ 3,003 ล้านบาท ตามลำดับ ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คือ 5,491 ล้านบาท โดยสัดส่วนค่าใช้จ่ายในงานบริการผู้ป่วยในคิดเป็นร้อยละ 55 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายทั้งหมดด้านสุขภาพที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ผู้วางแผนนโยบายสามารถนำข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไปใช้เพื่อการประเมินและกำหนดนโยบายที่เหมาะสมต่อไป

ECONOMIC IMPACT ON HEALTH CARE COSTS DUE TO ALCOHOL DRINKING AMONG THE THAI POPULATION**PRAPAG NERAMITPITAGKUL 4937711 PYPA/M****M.Sc in Pharm.(PHARMACY ADMINISTRATION)****THESIS ADVISOR: USA CHAIKLEDKAEW, Ph.D(PHARMACEUTICAL ECONOMICS AND POLICY), MONTARAT THAVORNCHAROENSAP,Ph.D (SOCIAL ADMINISTRATIVE PHARMACY), YOT TEERAWATTANANON, Ph.D (HEALTH ECONOMICS)****ABSTRACT**

There is a causal relationship between alcohol consumption and more than 60 diseases and injuries. Consequently, alcohol drinking has a substantial impact on health care expenditure. However, healthcare costs related to alcohol drinking in the Thai population have not been carefully researched. The objective of this study is to determine alcohol-attributable fractions (AAFs) for each disease and injury category and to calculate health care costs due to the diseases caused by alcohol drinking based on the health system's perspective. The alcohol-attributable fractions (AAFs), which are generally defined as the proportion of a disease in a population that is attributable to alcohol drinking, were calculated from: 1) prevalence of alcohol drinking; 2) age- and sex-specific relative risk for each disease. Pooled relative risks derived from meta-analyses were preferred for this calculation. The number of patients in each disease category that is attributable to alcohol drinking was then calculated as the product of the AAFs and the total number of patients with the specific disease, classified by sex- and- age group. Health care costs of alcohol drinking were further be estimated by multiplying the number of patients in each disease category that is attributable to alcohol drinking with cost per relative weight obtained by the National Health Security Organization. Health care costs attributed to alcohol incurred in outpatient departments, were 2,488 million baht and inpatient departments, 3,003 million baht. Therefore, total health care costs attribute to alcohol were 5,491 million baht. Fifty-five percent of total health care costs were healthcare costs in inpatient departments. The result of this study indicate that alcohol drinking is significantly associated with a large amount of health care cost in Thailand.

KEY WORDS: ALCOHOL / HEALTHCARE / COST / THAILAND

73 pp.